

Leghorns

VAN HET NEDERLANDSE STANDAARDTYPE

De voorbereiding van de krielhoenderstandaards, waaronder ook van de Leghornkrielen, bracht ons onwillekeurig oog in oog met de toestand, die we thans bij de grote Leghorns aantreffen.

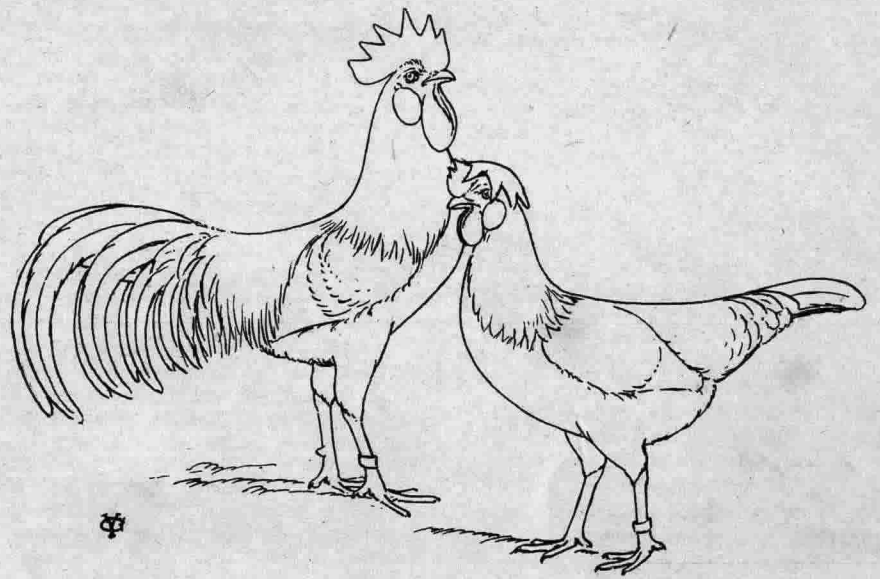
Op de eerste grote tentoonstellingen na de bevrijding zag men onder de naam van de Leghorns Nederl. Standaards in diverse kleurslagen dieren uitkomen, die eigenlijk in niets verschilden van de dieren, die b.v. als „rebhuhnfarbig" op de Duitse tentoonstellingen worden ingezonden.

De „flitter"-hennen worden wel niet als Leghorn Nederl. Standaards geëxposeerd, doch overigens verschillen deze hennen genetisch niet van de Duitse.

In Duitsland is naast de „goldfarbige" Leghorns de gewone patrijskleurige variëteit ook al lang weer terug op de tentoonstellingen. Ook probeert men de legkracht weer te verbeteren. De teelt van overlanke dieren met helaas een volkomen gemis aan borstdiepte en onvoldoende breedte van skelet, heeft een ernstige concurrent gevonden in een streven, dat aan de productie-zijde meer aandacht geeft. Het best is dit te zien in de scheikleurige variëteit. Het merendeel der patrijs- en der goudkleurige Leghorns op de Duitse tentoonstellingen is van het zeer slanke type.

Het is vrij moeilijk vast te stellen waarom de „goudkleurige" Leghorns in groei-kracht en productiviteit afwijken. De lichte omranding der veren, die als „flitter" wordt aangeduid, komt bij sommige stammen Japanse Langstaarhoenders in alle volmaaktheid voor, zodat vermoedelijk deze hoenders gebruikt zijn om deze nieuwe soort Leghorns te maken. De hoge beenstelling kan daaraan tegelijkertijd ontleend zijn, dat Spaans bloed, dat niet alleen door de Minorca's, Andalusiërs en Witwangenvloeit, doch ook in witte en patrijs Leghorns voor komt, voor de hoogbenigheid en zeer lange rug aansprakelijk is.

Vroeger toen men met de grondbeginselen der vererving niet zo bekend was, wist men ook niet dat sommige erfactoren nauw gekoppeld zijn aan een aantal andere. Nu weet men meer van dat correlatief verband en weet men ook hoe zeer men moet oppassen voor de nevenverschijnselen, die bij het selecteren op een of ander kenmerk, daarnaast zo onbegrijpelijk hardnekkig, naar voren kunnen komen. Het staat niet vast, hoe precies de zaken staan bij de flittertekening gepaard aan hoogbenigheid. Misschien zou bij een rigoureuze schifting van alle dieren met ongewenste eigenschappen het mogelijk zijn geweest dieren van het verlangde sporttype met goede nut-

Omtrek-schets van het ideaalbeeld der Leghorns van Duitse fokrichting, ontworpen door Carsten Schulz

Wanneer men deze afbeelding vergelijkt met de tekening van de Leghorns van Nederlandse fokrichting, zoals die destijds werd aanvaard voor de standaard en door de Nederl. Leghornclub, valt het niet te ontkennen, dat de verschillen tamelijk groot zijn. De staart is, wat de stuurveren betreft, samengevouwen, en wordt geheel in het verlengde van de rug gedragen. De borstdiepte is matig, terwijl ook de ontwikkeling van het achterdeel bij de hen matig is. Zulke dieren kunnen wel — zij het meer bij wijze van uitzondering — goede producten zijn, doch zij missen er de bouw toe. Op de Nationale tentoonstelling te Düsseldorf waren verschillende dieren, die dit reeds lang geleden opgemaakte ideaalbeeld nabij kwamen. Er waren er echter ook, die ten opzichte van slankheid en staartdracht nog sterker afweken van het Nederl. type. — v. G.

eigenschappen te fokken. Kennelijk heeft men zich echter dood gestaard op de uiterlijke kenmerken, welke men zo naarstig probeerde vast te leggen en waarmee men een aantal

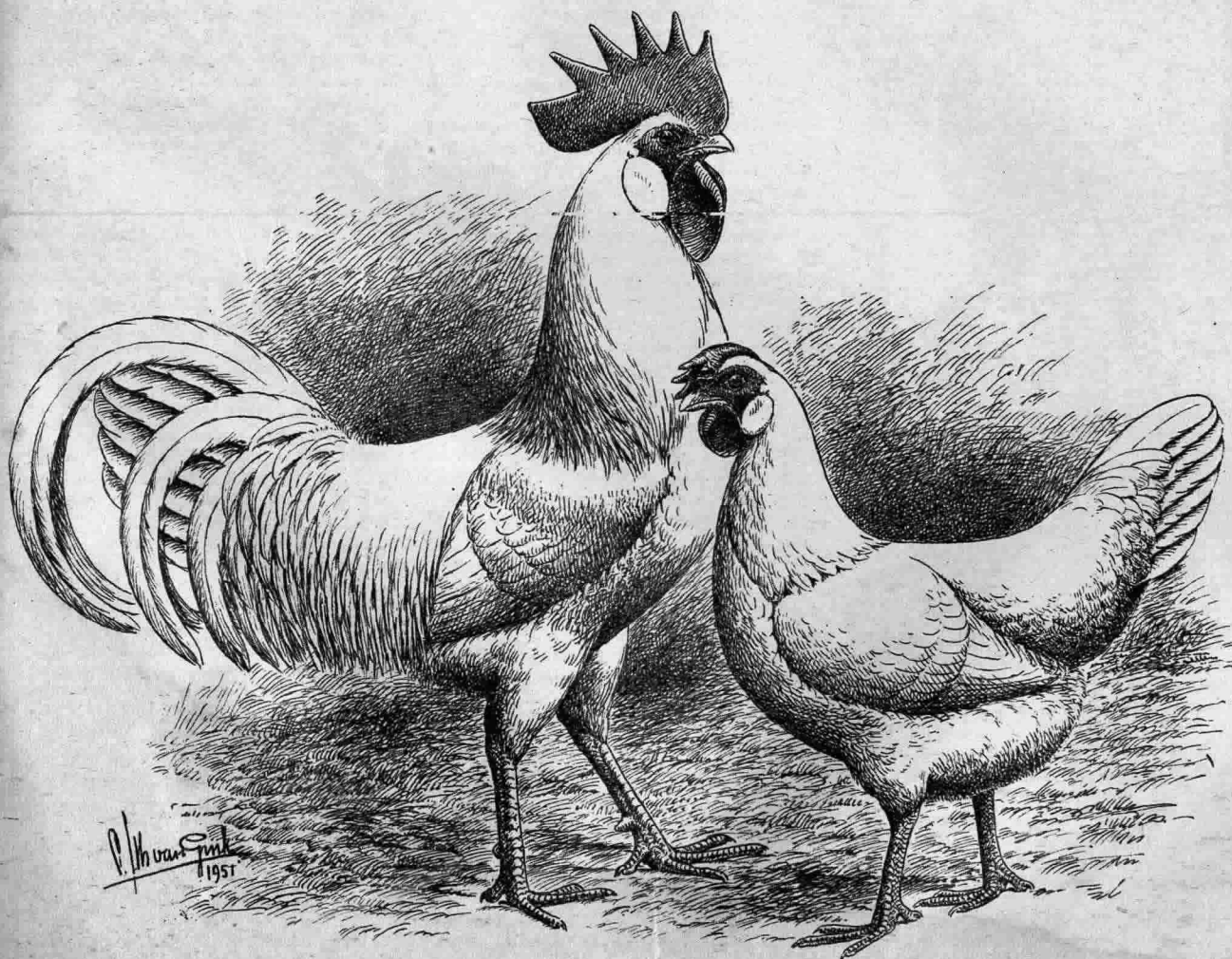
erfactoren in fokzuivere toestand verkreeg, welke verantwoordelijk voor vertraagde groei, latere legrijpheid en gematigder legkracht waren.

Dat in de periode tussen de beide wereldoorlogen de Nederlandse patrijs- en zilverpatrijs Leghorns op de tentoonstellingen werden verdrongen door de dieren van de Duitse fokrichting is een zaak op zich zelf. Doch dat in die kleurslagen de Duitse fokrichting nu als „Nederlandse" wordt geëxposeerd is onjuist, maar dan ook volkomen. Het is hier geen kwestie zelfs van fokrichtingen, doch meer dan dat, genetisch is het ver-

Voor-ontwerp van het ideaaltype van Leghorns van Nederlands Standaardtype, gemaakt in verband met de nieuwe Standaard-editie

Uitgaande van de gedachte, dat het onjuist is dat dieren, die in vorm, grootte en lichaamshouding vrijwel de Duitse fokrichting vertegenwoordigen (zij het dan ook in iets gematigder wijze dan in het ideaalbeeld wordt aangegeven), als Leghorns van Nederlands type worden geëxposeerd en bekroond, is het goed, dat men dan ook duidelijk vaststelt, wat dan wel onder Nederlands type is te verstaan. Vandaar deze schets, waarin de kleine wijzigingen zijn aangebracht, welke in de loop der 15 jaren sinds het Nederl. Standaardtype der Leghorns, vertegenwoordigd door een paar buff Leghorns, in de Plumveestandaard verscheen. Zoals men ziet, worden de staartstuurveren wel geopend, doch niet waaivormig gedragen. Zonder aan uiterlijke rashesoonheid in te moeten worden aan de noodzakelijke, uiterlijke kenmerken van een krachtige leg alleszins tegemoet gekomen in het hiernaast afgebeelde type. — v. G.

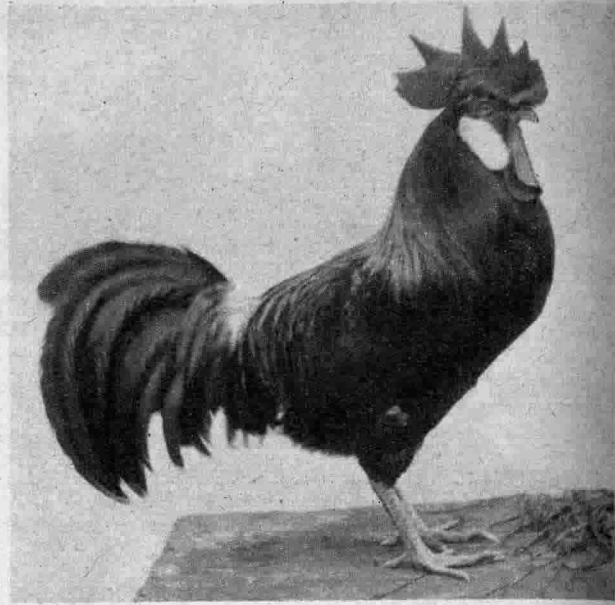
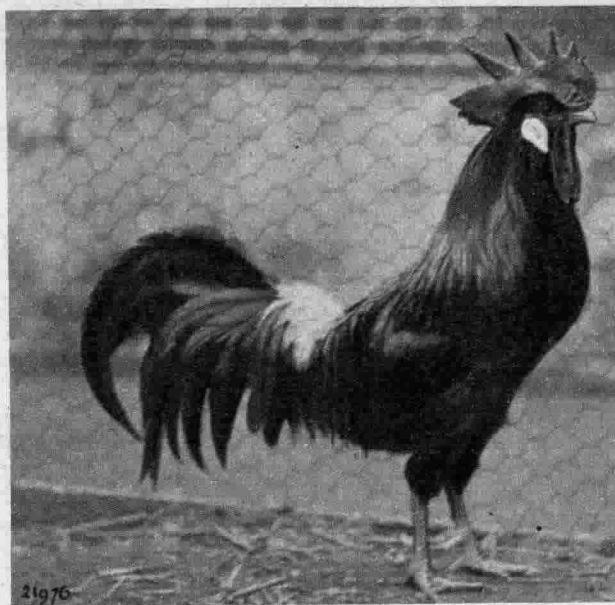
P. M. van der Vliet
1951

schil-zeer groot. Bestaat het zg. Nederlandse type nog? Ja, hier en daar nog wel en voor de schepping van Nederlandse productie-stammen heeft men er gebruik van gemaakt. In wezen verschilt de patrijs Leghorn van het Nederlandse type niet van de Deense en Engelse nut-Leghorns van die kleur, omdat van 1870 tot 1900 al dit materiaal uit Engeland kwam. Gedurende een aantal jaren, van 1900 tot 1913, exporteerde Engeland een veel forsere Leghorn, die op de tentoonstelling en ook hier te lande wel ingang vond, doch die numeriek weinig verspreiding onderging, zodat het oudere en zuiverder type nog op vele plaatsen bewaard bleef. Ook in Engeland bleef het bestaan en kwam het in de twintiger jaren weer met succes op de tentoonstellingen uit.

Hoewel het misschien voor de populariteit van de Leghorn als tentoonstellingshoen beter ware, dat er over de gehele wereld maar één type Leghorn werd nagestreefd, blijft dit een vrome wens. Daarom zal men het beste doen tot nader order de verdeling in vier soorten te handhaven, zoals die hier omstreeks 1935 — ook met medewerking van de Nederlandse Leghornclub — werd aangevaard, n.l. in:

1. Het oude, meer gematigde type, aangeduid als Nederlands Standaardtype, met middelgrote kopversierselen, voldoende gestrekt van bouw met geopende nog niet gespreide staart en van een type en gewicht, dat snelle groei en vroegrijpheid niet in de weg staat;
2. Het Engelse tentoonstellingstype, zeer fors, slank en voorzien van grote kopversierselen;
3. Het Amerikaanse Standaardtype, iets lichter in gewicht dan het Nederlandse en daarmee het kleinste van alle vier, uitmuntend door betrekkelijk kleine kopversierselen en een rijk ontwikkelde achterwaarts gedragen, gespreid, doch niet laag gedragen staart;
4. Het Duitse Standaardtype, vrij hoog gesteld, lang van rug en met lagere staartdracht dan bij de andere soorten.

Als de andere types dan het Nederlandse in hun eigen land wijziging ondergaan, kan er geen bezwaar tegen bestaan, dat de standaardbeschrijving er van mee gaat. Dat gaat echter langzaam, als men bedenkt,

Twee prachtige patrijs Leghornhanen, die het Nederlandse Standaardtype zeer goed vertegenwoordigen.

De linkse haan uit de fokkerij van H. C. Weber te IJsselmonde won in het seizoen 1925—1926 een paar dozijn eerste prijzen en een nog groter aantal ereprijzen, waaronder een gouden medaille en geeft op voortreffelijke wijze het Nederlandse Standardtype weer. De rechtse haan, hoewel geen Nederlands dier, doch een dier uit de fokkerij van nu wijlen Lord Dewar, geboren in 1923 en winner van verschillende eerste prijzen in Engeland, bewijst door zijn grote gelijkenis met de Nederlandse prijswinner, dat de patrijs Leghorns van een kwart eeuw terug een grote uniformiteit vertoonden. Het waren krachtig gebouwde dieren met een mooie gave bevedering en van alleszins voldoende diepte van bouw. Gelukkig zijn ze niet uitgestorven en herhaaldelijk gebruikt voor de bedrijfspluimveeteelt. — v. G.

dat de Amerikaanse standaardeisen in bijna 30 jaar niets gewijzigd zijn.

Men moge uit „lijfsbehoud” in Duitsland op het gebied der leghoenfokkerij een gewijzigde koers „blazen”, ons bezoek aan de Nationale te Düsseldorf heeft ons de gelegenheid gegeven vast te stellen, dat men alleen de uitwassen overboord gooit en zeer terecht, doch dat men in wezen het type handhaaft, dat 35 tot 40 jaar terug als het Duitse type werd gelanceerd.

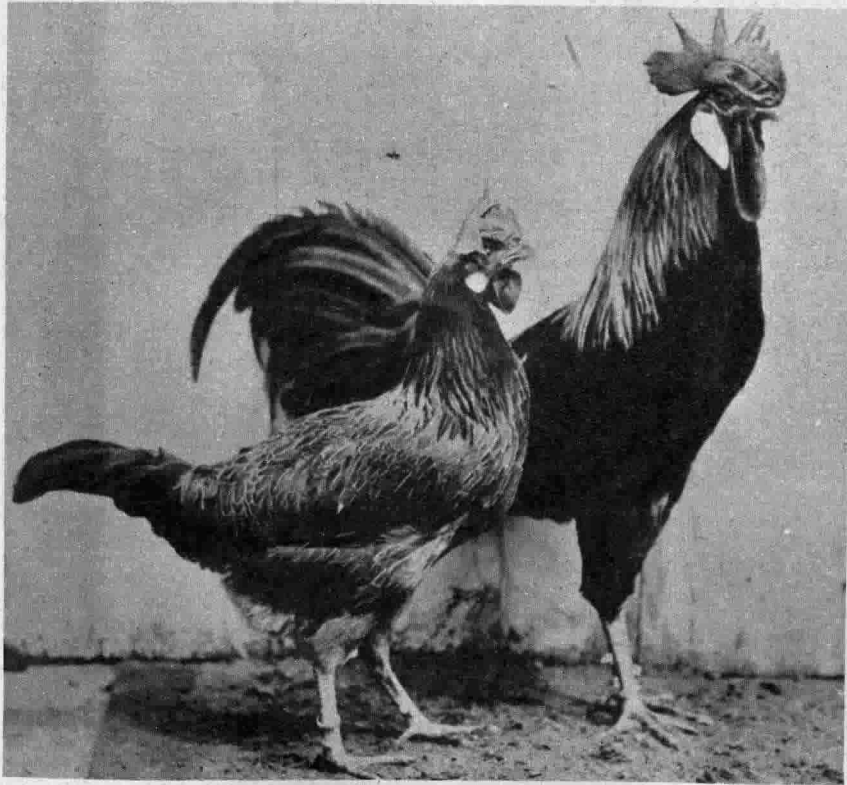
Men moet hier te lande echter niet langer de vertoning zien, dat op de grote tentoonstellingen dieren van zuiver Duits type (al zijn het dan geen flitterhennen meer met daarbij behorende hanen) als Leghorns van Nederlands Standaardtype worden geëxposeerd en bekroond, terwijl één blik in de destijds in overleg met de Ned. Leghornclub opgestelde standaardbeschrijving het bewijs levert, dat ze daar niet voor door kunnen gaan.

De in bovenstaande alinea zeer nadrukkelijk geformuleerde wens, houdt geen kritiek in op de Leghornenthousiasten. Wij waarderen het

werk van de Nederlandse fokkers, die geheel uit eigener beweging de uitwassen van de Duitse fokrichting hebben weggefokt (zoals de Duitse fokkers dat nu sinds het laatste dozijn jaren ook meer en meer gaan doen), doch hun patrijs, zilverduckwing en goudduckwing Leghorns zijn geen dieren van het Nederlandse

Standaardtype, doch dieren van de Duitse fokrichting, zoals die nu ook in Duitsland wordt nagestreefd na een periode van schadelijke overdrijving of onvoldoende bestrijding van het optreden van ongewenste nevenverschijnselen.

C. S. Th. VAN GINK

Een paar patrijs Leghorns der Duitse fokrichting uit 1913

Wij prijzen ons gelukkig deze foto uit ons archief aan dit artikel te kunnen toevoegen, omdat de eerste pogingen om tot een Duitse fokrichting der „rebhuhnfarbige Italiener” te komen, dateren uit de periode 1909—1912. De fokkers uit die dagen hebben weinig te boek gesteld over de kruisingen, die ze hebben ondernomen om hun doel — een slanke Leghorn met sterk achterwaartse staartdracht — te verwezenlijken. De populariteit, welke de Phoenix-hoenders een tijdlang in Duitsland hebben gehad, was oorzaak, dat heel wat dieren met Phoenix-bloed werden gehouden. De prachtige streep-tekening in hals- en zadelbehang der Phoenix-hanen had ook de bewondering der Leghorn-fokkers gewekt. De lichte omzoming bij de hennen, welke bij sommige Phoenix-stammen in zo sterke mate aanwezig is, is vermoedelijk ook aan de inmenging van Phoenixbloed te danken. De afgebeelde dieren waren fokproducten van W. Falkenstein, die behoorde tot de eerste fokkers der Leghorns van het nieuwe Duitse type, welke dieren toen reeds in hoofdzaak de ook nu nog geldende hoofdtekenmerken vertoonden. — v. G.